

Β' τάξη Γενικού Λυκείου

Φυσική Κατεύθυνσης

Κεφ 1 : Κινητική Θεωρία Αερίων

Ασκήσεις

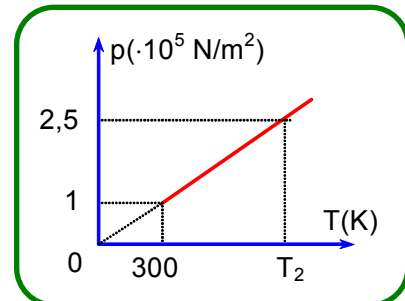
1. Ο όγκος ενός αερίου σε θερμοκρασία $17\text{ }^{\circ}\text{C}$ είναι 5L. Θερμαίνουμε το αέριο υπό σταθερή πίεση μέχρις ότου η θερμοκρασία του γίνει $100\text{ }^{\circ}\text{C}$. Να υπολογιστεί ο νέος όγκος του αερίου.
2. Η πίεση ενός αερίου είναι 3atm σε θερμοκρασία $17\text{ }^{\circ}\text{C}$. Θερμαίνουμε το αέριο υπό σταθερό όγκο μέχρις ότου η θερμοκρασία του φτάσει τους $37\text{ }^{\circ}\text{C}$. Να υπολογιστεί η νέα πίεση του αερίου.
3. Αέριο καταλαμβάνει όγκο 2,5L υπό πίεση 1atm. Ποια η πίεση του αερίου όταν ο όγκος ελαττωθεί υπό σταθερή θερμοκρασία στο 1L;
4. Δοχείο με όγκο 2L περιέχει αέρα με πίεση 1atm και θερμοκρασία $20\text{ }^{\circ}\text{C}$. Θερμαίνουμε το δοχείο ώσπου η πίεση να φτάσει στις 5atm.
  - α. Πόση θα είναι τότε η θερμοκρασία; Θεωρείστε τον όγκο σταθερό.
  - β. Αν η θερμοκρασία διατηρηθεί σταθερή στην τιμή του (α) ερωτήματος και το αέριο αφηθεί να διασταλεί, πόσος θα είναι ο όγκος όταν το αέριο επανέλθει στην αρχική του πίεση.
5. Να υπολογιστεί η πυκνότητα ποσότητας αερίου οξυγόνου που βρίσκεται υπό πίεση 1atm σε θερμοκρασία 300K. Δίνονται $R = 8,314\text{J/mol}\cdot\text{K}$ και $1\text{atm} = 10^5\text{ N/m}^2$.
6. Ορισμένη ποσότητα αερίου βρίσκεται στην κατάσταση Α με όγκο V_0 και πίεση p_0 και θερμοκρασία T_0 . Το αέριο εκτονώνεται αρχικά ισοβαρώς μέχρι να διπλασιαστεί ο όγκος του και στη συνέχεια ισόχωρα μέχρι να υποδιπλασιαστεί η πίεση. Να δείξετε ότι η αρχική και η τελική κατάσταση του αερίου βρίσκονται πάνω στην ίδια ισόθερμη καμπύλη.
7. Αέριο που βρίσκεται σε θερμοκρασία $27\text{ }^{\circ}\text{C}$ και πίεση 1atm καταλαμβάνει όγκο 1m^3 . Θερμαίνουμε το αέριο υπό σταθερή πίεση μέχρις ότου ο όγκος του γίνει $1,5\text{m}^3$ και στη συνέχεια το θερμαίνουμε υπό σταθερό όγκο μέχρις ότου η πίεσή του γίνει 2atm. Να βρεθεί η τελική θερμοκρασία του αερίου. Δίνεται $1\text{atm} = 10^5\text{ N/m}^2$.
8. Αέριο ήλιο, καταλαμβάνει όγκο 1,8L, έχει πίεση 3atm και θερμοκρασία $57\text{ }^{\circ}\text{C}$. Θερμαίνουμε το αέριο ώσπου να διπλασιαστούν η πίεση και ο όγκος του. Πόση είναι η τελική θερμοκρασία;

9. Ιδανικό αέριο έχει όγκο 1L υπό πίεση 10^5 N/m^2 και θερμοκρασία 300K. Το αέριο ψύχεται στους 10K υπό σταθερή πίεση. α) Πόσο θα ελαττωθεί ο όγκος του ; β) Στη συνέχεια εκτονώνεται στον αρχικό του όγκο με σταθερή θερμοκρασία. Πόση θα είναι η τελική του πίεση ;

10. Στη διάρκεια πειράματος με ποσότητα $n = 1/R$ mol αερίου μετρήθηκαν η πίεση και η θερμοκρασία του. Οι μετρήσεις έδωσαν το διπλανό διάγραμμα.

α. Ποια είναι τα συμπεράσματά σας για το αέριο;

β. Να υπολογιστεί ο όγκος του αερίου και η θερμοκρασία T_2 .

11. Κυλινδρικό δοχείο διαθέτει εφαρμοστό έμβολο που επιτρέπει την μεταβολή του όγκου του δοχείου. Αρχικά το δοχείο περιέχει $0,1\text{m}^3$ αέρα σε πίεση 1atm. Πιέζουμε αργά το έμβολο ώσπου να μειωθεί ο όγκος του δοχείου σε $0,05\text{m}^3$. Αν η θερμοκρασία παραμένει σταθερή, ποια είναι η τελική του πίεση; Ποια είναι η % μεταβολή της πυκνότητας του αερίου;

12. Δοχείο με όγκο 2L, περιέχει οξυγόνο θερμοκρασίας 300K υπό ατμοσφαιρική πίεση $p_0 = 1\text{atm}$. Το δοχείο που είναι ανοικτό στην ατμόσφαιρα θερμαίνεται στους 400K και κατόπιν κλείνεται. Αν το κλειστό δοχείο ψυχθεί στην αρχική του θερμοκρασία να υπολογιστεί η νέα πίεση και η μάζα του οξυγόνου που διέφυγε στην ατμόσφαιρα κατά τη θέρμανση. Δίνονται : $R = 8,314 \text{ J/mol}\cdot\text{K}$, $M_{\text{O}_2} = 32 \text{ g/mol}$ και $1\text{atm} = 10^5 \text{ N/m}^2$.

13. Ιδανικό αέριο αρχικά βρίσκεται στην κατάσταση $A(p_0, V_0, T_0)$ και στη συνέχεια ακολουθεί τις παρακάτω αντιστρεπτές μεταβολές:

1. Ισόχωρη θέρμανση από την κατάσταση A στην κατάσταση $B(2p_0, V_B, T_B)$.
2. Ισοβαρή συμπίεση από την κατάσταση B στην κατάσταση $\Gamma(p_\Gamma, V_0/4, T_\Gamma)$.
3. Ισόχωρη ψύξη από την κατάσταση Γ στην κατάσταση $\Delta(p_0, V_\Delta, T_\Delta)$.
4. Ισοβαρή εκτόνωση από την κατάσταση Δ στην κατάσταση A.

α. Να παραστήσετε γραφικά σε διάγραμμα $p - V$ τις μεταβολές.

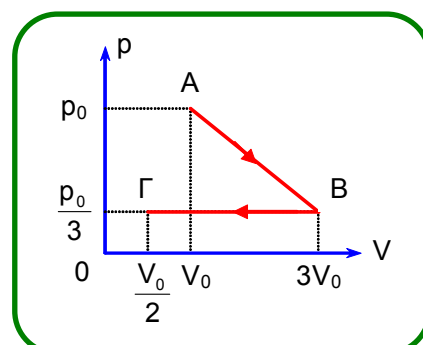
β. Να παραστήσετε γραφικά σε διάγραμμα $p - T$ και $V - T$ τις μεταβολές.

γ. Να προσδιορίσετε τις τιμές $V_B, T_B, p_\Gamma, T_\Gamma, V_\Delta, T_\Delta$ σε συνάρτηση με τις αρχικές τιμές V_0, T_0, p_0 .

14. Ορισμένη ποσότητα ιδανικού αερίου εκτελεί τη μεταβολή ABΓ του σχήματος. Αν η κατάσταση A έχει πίεση $p_0 = 2 \cdot 10^5 \text{ N/m}^2$, όγκο $V_0 = 3\text{L}$ και θερμοκρασία $T_0 = 300\text{K}$, να υπολογιστούν :

α. Να αποδείξετε ότι οι καταστάσεις A και B ανήκουν στην ίδια ισόθερμη.

β. Να βρεθεί η θερμοκρασία T_Γ .

- 15.** Ιδανικό αέριο έχει θερμοκρασία $T_1 = 400\text{K}$, πίεση $p_1 = 4 \cdot 10^4 \text{ N/m}^2$ και όγκο $V_1 = 2\text{L}$. Το αέριο ψύχεται ισόχωρα μέχρι $T_2 = 200\text{K}$ και μετά γίνεται ισοβαρής εκτόνωση μέχρι την αρχική θερμοκρασία T_1 . Μετά θερμαίνεται ισόχωρα μέχρι θερμοκρασία $T_3 = 600\text{K}$ και μετά με ισοβαρή συμπίεση επαναφέρεται στην αρχική θερμοκρασία T_1 . Να γίνει διάγραμμα $p - V$, να βρεθεί η τελική πίεση p_3 .
- 16.** Ποσότητα $n = 0,1\text{moles}$ ιδανικού αερίου έχει όγκο $V_1 = 1\text{L}$ και θερμοκρασία $T_1 = 300\text{K}$. Το αέριο θερμαίνεται ισόχωρα σε $T_2 = 600\text{K}$. Μετά εκτονώνεται ισόθερμα μέχρι να διπλασιαστεί ο όγκος και μετά ψύχεται ισοβαρώς μέχρι την αρχική T_1 και ισόθερμα μέχρι την αρχική κατάσταση. Να γίνει διάγραμμα $p - V$. Δίνεται $R = 8,314 \text{ J/mol}\cdot\text{K}$.
- 17.** Ιδανικό αέριο καταλαμβάνει όγκο $V = 1 \text{ L}$ σε πίεση 10^5 N/m^2 . Το αέριο εκτονώνεται ισόθερμα μέχρι να διπλασιαστεί ο όγκος του. Στη συνέχεια συμπιέζεται ισοβαρώς μέχρι τον αρχικό του όγκο και κατόπιν συμπιέζεται πάλι ισόθερμα μέχρι την αρχική του πίεση. α) Να γίνει διάγραμμα $p - V$ των παραπάνω μεταβολών, β) Με ποια διαδικασία θα φέρναμε το αέριο στην αρχική του κατάσταση.
- 18.** Ποσότητα $n = 10/R \text{ mol}$ ιδανικού αερίου κλείνεται σε κατακόρυφο κυλινδρικό δοχείο από έμβολο βάρους $w = 400\text{N}$ και διατομής $A = 20\text{cm}^2$. Η θερμοκρασία του αερίου είναι $T_1 = 300 \text{ K}$. Το αέριο εκτονώνεται πολύ αργά υπό σταθερή πίεση μέχρι διπλασιασμού του όγκου του και στη συνέχεια συμπιέζεται υπό σταθερή θερμοκρασία μέχρι τον αρχικό του όγκο. Αν η ατμοσφαιρική πίεση είναι $p_a = 10^5 \text{ N/m}^2$ να υπολογιστούν η αρχική πίεση, ο αρχικός όγκος του αερίου και η τελική πίεση και θερμοκρασία του.
- 19.** Κατακόρυφος κυλινδρικός σωλήνας που περιέχει αέριο κλείνεται με έμβολο διατομής $A = 5\text{cm}^2$ και βάρους $w = 40\text{N}$, που μπορεί να ολισθαίνει στο εσωτερικό του χωρίς τριβές. Όταν το έμβολο ισορροπεί το αέριο έχει όγκο 6L . Η ατμοσφαιρική πίεση είναι 1atm . Να βρεθεί η πίεση του αερίου και η μετακίνηση του εμβόλου αν το αέριο θερμανθεί από 27°C σε 77°C .
- 20.** Αφήνουμε ελεύθερο ένα μετεωρολογικό αερόστατο που έχει όγκο $V_0 = 12 \text{ m}^3$ από το επίπεδο της θάλασσας όπου η πίεση είναι $p_0 = 1\text{atm}$ και η θερμοκρασία $\theta_0 = 27^\circ\text{C}$. Πόσος γίνεται ο όγκος του όταν φτάνει σε ύψος όπου η πίεση είναι $p_1 = 0,5\text{atm}$ και η θερμοκρασία $\theta_1 = -23^\circ\text{C}$.
- 21.** Δύο σφαίρες με τον ίδιο όγκο $V_0 = 1 \text{ L}$ συνδέονται με σωλήνα αμελητέου όγκου και περιέχουν υδρογόνο σε θερμοκρασία $T_0 = 300\text{K}$ και πίεση $p_0 = 4,5 \cdot 10^5 \text{ N/m}^2$. Η μία σφαίρα θερμαίνεται στους $T_1 = 400\text{K}$ και η άλλη ψύχεται στους $T_2 = 200\text{K}$. Να υπολογιστούν :
- Η τελική πίεση του αερίου
  - Η μάζα του αερίου που περνάει από τη μία σφαίρα στην άλλη.
- Δίνονται $R = 8,314 \text{ J/mol}\cdot\text{K}$ και $M_{\text{H}_2} = 2 \cdot 10^{-3} \text{ kg/mol}$

- 22.** Δύο γυάλινα κλειστά δοχεία όγκων $V_1 = 400\text{cm}^3$ και $V_2 = 300\text{cm}^3$ συνδέονται μέσω σωλήνα πολύ μικρής διατομής. Η συσκευή περιέχει αέριο σε θερμοκρασία $\theta_0 = 47^\circ\text{C}$ και πίεση $p_0 = 1\text{atm}$. Το μεγαλύτερο δοχείο βυθίζεται μέσα σε λουτρό θερμότητας $\theta_1 = 27^\circ\text{C}$ και το μικρότερο σε λουτρό θερμότητας $\theta_2 = 127^\circ\text{C}$. Να υπολογιστεί η νέα πίεση.
- 23.** Οριζόντιο κυλινδρικό δοχείο χωρίζεται με έμβολο διατομής A και βάρους w σε δύο τμήματα όγκων $2V_0$ και V_0 αντίστοιχα. Στη θέση ισορροπίας του εμβόλου τα στοιχεία του μεγαλύτερου όγκου είναι $p_0, 2V_0, T_0$ και στο μικρότερο p_0, V_0, T_0 . Στρέφουμε το δοχείο ώστε να γίνει κατακόρυφο. Σε ποια θερμοκρασία πρέπει να φέρουμε το σύστημα ώστε το έμβολο να ισορροπεί στο μέσο του κυλίνδρου;
- 24.** Δύο σφαιρικά δοχεία όγκων V_1 και V_2 συγκοινωνούν με σωλήνα αμελητέου όγκου και περιέχουν αέριο πυκνότητας ρ στην ίδια θερμοκρασία. Ποιες θα είναι οι πυκνότητες ρ_1 και ρ_2 στα δύο δοχεία, αν φέρουμε το πρώτο δοχείο σε θερμοκρασία T_1 και το δεύτερο σε θερμοκρασία T_2 . Η θερμική διαστολή των δοχείων να θεωρηθεί αμελητέα.
- 25.** Κατακόρυφος κύλινδρος που περιέχει αέρα κλείνεται αεροστεγώς από έμβολο που μπορεί να ολισθαίνει χωρίς τριβές κατά μήκος των τοιχωμάτων του κυλίνδρου. Το έμβολο έχει βάρος $w = 40\text{N}$ και εμβαδό διατομής $A = 20\text{cm}^2$.
- α. Αν η ατμοσφαιρική πίεση είναι 1atm , να υπολογιστεί η πίεση του αέρα μέσα στον κύλινδρο.
- β. Η απόσταση της κάτω βάσης του εμβόλου από τον πυθμένα του δοχείου είναι 20cm . Πόσο θα κατέβει το έμβολο αν τοποθετήσουμε στην πάνω βάση επιπλέον βάρος 60N ; Η θερμοκρασία παραμένει σταθερή και ίση με 47°C .
- γ. Σε ποια θερμοκρασία πρέπει να φέρουμε το αέριο, ώστε το έμβολο να επανέλθει στην αρχική του θέση; Δίνεται $1\text{atm} = 10^5\text{N/m}^2$.
- 26.** Κατά μήκος των τοιχωμάτων οριζόντιου κυλίνδρου μήκους $2\ell + d$ και διατομής A ολισθαίνει χωρίς τριβές έμβολο πάχους d και βάρους w . Όταν ο κύλινδρος είναι οριζόντιος η πίεση και στα δύο διαμερίσματα είναι $p_0 = 1\text{atm}$ και το έμβολο ισορροπεί στο μέσο. Τοποθετούμε τον κύλινδρο με τον άξονά του κατακόρυφο. Να υπολογιστεί η μετατόπιση του εμβόλου αν η θερμοκρασία παραμένει σταθερή. Δίνεται $\ell = 1\text{m}$, $A = 4\text{cm}^2$ και $w = 10\text{N}$.
- 27.** Δύο γυάλινες σφαίρες A και B είναι γεμάτες με αέρα σε θερμοκρασία $\theta = 0^\circ\text{C}$ και πίεση $p_0 = 1\text{atm}$. Οι σφαίρες συγκοινωνούν με οριζόντιο κυλινδρικό σωλήνα, σταθερής διατομής $A = 9\text{cm}^2$. Μικρή ποσότητα υδραργύρου (δείκτης) βρίσκεται στο μέσο του οριζόντιου σωλήνα, χωρίζοντας τις αέριες ποσότητες σε όγκους $V_A = 160\text{cm}^3$ και $V_B = 300\text{cm}^3$. Θερμαίνουμε την περιοχή B στους 207°C και την περιοχή A στους 27°C . Να υπολογιστεί η μετατόπιση του δείκτη μετά την αποκατάσταση ισορροπίας υποθέτοντας ότι δεν βγαίνει από τον οριζόντιο σωλήνα.